

Examining the potential of students who take violin education in Divisions of Music Education, in recognizing and implementing musical dynamics (Ataturk University sample)¹

Müzik Eğitimi Anabilim Dallarında keman eğitimi alan öğrencilerin müzikal dinamikleri bilme ve uygulama durumlarının incelenmesi (Atatürk Üniversitesi örneği)²

**Ozan Gülüm³
Murat Karabulut⁴**

Abstract

The main purpose of this research is to examine the potential of students who take violin education in Divisions of Music Education, in recognizing and implementing musical dynamics; to introduce the interaction between each other, to measure the impacts of building awareness on musical dynamics during the process of implementation, and to find out whether these cases differ or not, according to the types of high school which the students graduated from and their grade levels. Experimental and descriptive methods have been used together in this study. In descriptive part, a scale consisting of written questions have been used in order to measure the students' potential of recognizing the musical dynamics. In experimental part, the pretest-posttest design with one group have been used and implemented to 3rd grade and 4th grade students who are studying at AUKKFE Department of Fine Arts Education,

Özet

Bu araştırmanın amacı; Müzik Eğitimi Anabilim Dallarında keman eğitimi alan öğrencilerin müzikal dinamikleri bilme ve uygulayabilme durumlarını incelemek; incelenen bu iki durumun birbirleri ile etkileşiminin nasıl olduğunu ortaya koymak; uygulama aşamasında müzikal dinamikler üzerinde farkındalık yaratmanın etkilerini ölçmek; mezun oldukları lise türlerine ve sınıf düzeylerine göre bu durumların farklılık gösterip göstermediğini ortaya koymaktır. Bu çalışmada deneysel ve betimsel yöntem bir arada uygulanmıştır. Betimsel kısımda öğrencilerin müzikal dinamikleri bilme durumlarının ölçülmesi için yazılı sorulardan oluşan bir ölçek kullanılmıştır. Deneysel kısımda tek gruplu ön test-son test modeli uygulanarak AUKKEF Güzel Sanatlar Eğitimi Bölümü Müzik Eğitimi Anabilim Dalı üçüncü ve dördüncü sınıf keman öğrencilerine uygulanmıştır. Uygulama aşamasında iki kayıt alınmış bu kayıtlar, ilgili alan uzmanları

¹ This study has been adapted from the master thesis titled "Examining The Potential Of Students Who Take Violin Education In Divisions Of Music Education, In Recognizing And Implementing Musical Dynamics (Ataturk University Sample).

² Bu çalışma Müzik Eğitimi Anabilim Dallarında Keman Eğitimi Alan Öğrencilerin Müzikal Dinamikleri Bilme ve Uygulama Durumlarının İncelenmesi (Atatürk Üniversitesi Örneği) isimli yüksek lisans tezinden üretilmiştir.

³ Arş. Gör., Atatürk Üniversitesi, Kazım Karabekir Eğitim Fakültesi, Güzel Sanatlar Eğitimi Bölümü, Müzik Eğitimi Anabilim Dalı; ozan.gulum@atauni.edu.tr

⁴ Yrd. Doç. Dr., Gazi Üniversitesi, Gazi Eğitim Fakültesi, Güzel Sanatlar Eğitimi Bölümü, Müzik Eğitimi Anabilim Dalı; karabulut@gazi.edu.tr

Division of Music Education. During the implementation, two records have been filed and these records have been processed to the observation form by the domain experts, by using “Five-Unit Likert Scale”. In the light of the obtained results, it has been determined that; in the implementation of musical dynamics, there are no differences in terms of the grade level and type of high school having been graduated from. While the answers given by the students to the written questions show an accuracy, it has been observed that they obtained low marks in the pretest. The success rate has risen in the posttest with making the musical dynamics in the notes more apparent, and without any guidance. In conclusion, it has been found that recognizing the musical dynamics does not help the implementation process; and building simple awarenesses contributes to the playing of musical dynamics.

Keywords: Violin Education; Musical Dynamic; O. Rieding B Minor Concerto.

[\(Extended English abstract is at the end of this document\)](#)

1. Giriş

Ses evreninin içinde doğan, onunla iç içe yaşayan, algıladığı seslerle etkileşim içinde bulunan insanoglunun, tarih öncesi çağlardan başlayarak işittiği sesleri çözümlenmeye, değerlendirmeye çalıştığını ve çağlar içinde sesleri düzenlemekte ustalaşarak bir anlatım biçimi yakaladığını belirten Say (2006: 15); ses ile insan arasındaki bu ilişkinin, müzik adlı evrensel bir sentezi, başka bir ifadeyle müzik sanatını yarattığını vurgulamaktadır. “Müzik sanatı, eğitim kavramının ilkeleri doğrultusundan hareket ile ‘*müzik eğitimi*’ çatısı altında bir eğitim dalı olmaktadır” (Gülüm, 2013: 1). “Müzik eğitimi genel olarak ve her şeyden önce insanların müzikal yaşamlarının gelişmesi, büyümesi ve zenginleşmesidir” (Westerlund, 2002: 14). Ülkemizde mesleki müzik eğitimini Yükseköğretim düzeyinde veren kurumlardan olan eğitim fakültelerinin güzel sanatlar eğitimi bölümü müzik eğitimi anabilim dallarında dört yıllık bir eğitim sonrasında, müzik eğitiminin her türüne yönelik müzik öğretmeni yetiştirilmesi amaçlanmaktadır (Farman, 2006: 12).

Geleceğin mimarlarını yetiştirmekse şüphesiz gelişmiş ve her türlü gelişmeye açık bir öğretmen yetiştirme sistemiyle mümkün olabilir. (Taşpınar ve Tepecik, 2016: 170). Eğitim alanlarında kullanılan geleneksel öğretim yöntemlerinin çağın gereksinimlerine göre yeniden güncellenmesi gerekmektedir. Bu bağlamda geliştirilen ve uygulanabilir eğitim modelleri üzerinde şekillenen çağdaş yaklaşımlar, bu alanların verimliliğini artırabilmesiyle anlam kazanacaktır. Bu modeller, öğrencilerin bilişsel özellikleri ile sınırlı kalmamalı, bütünlük ilkesi boyutunda duyuşsal ve psikomotor özelliklere yer veren konuları da ele almalıdır (Uludağ, 2016: 2564).

“Müziği meslek olarak seçip müzik eğitimi anabilim dallarında eğitim alan öğrenciler; var olan müzik eğitimi programı dâhilinde sekiz dönem içinde çeşitli dersler almaktadırlar. Yine bu program çerçevesinde tüm öğrencilerin birer ana çalgısı bulunmaktadır. Öğrencilerin çalgı

tarafından “Beşli Likert Ölçeği” kullanılarak gözlem formuna işlenmiştir. Elde edilen bulgular ışığında müzikal dinamikleri uygulamada, sınıf düzeyi ve mezun olunan lise türü değişkenleri açısından bir farklılık olmadığı belirlenmiştir. Öğrencilerin yazılı sorulara verdiği cevaplar büyük oranda bir doğruluk gösterirken, ön testte düşük puanlar aldıkları görülmüştür. Son testte herhangi bir yönlendirmede bulunulmadan notalar üzerindeki müzikal dinamiklerin daha dikkat çekici hale getirilmesi ile başarı grafiği yükselmiştir. Sonuç olarak, müzikal dinamikleri bilmenin bunları uygulamaya yardımcı olmadığı, basit farkındalıklar yaratmanın müzikal dinamiklerin çalınmasına olumlu katkısı olduğu sonucu ortaya çıkmıştır.

Anahtar Kelimeler: Keman Eğitimi; Müzikal Dinamik; O. Rieding Si Minör Konçerto.

eğitimi, seçtikleri ana çalgıları üzerinden yürütülürken, bununla birlikte onlara meslek hayatlarında yardımcı olacak diğer çalgılarla ilgili dersler de program dâhilinde verilmektedir” (Gülüm, 2013: 3). “Çalgı eğitimi bireyin zihinsel ve bedensel özelliklerini buluşturma, biçimlendirme ve müzikal kişilik oluşturma sürecidir” (Demirci, 2013: 118). “Bireysel olarak yapılan çalgı eğitiminde öğrencilere, çalgısını doğru bir teknikle çalma, çalışma süresini verimi arttıracak şekilde ayarlama, müzik kültürlerini çalgısı yoluyla en iyi şekilde kavratma ve müzikal becerilerini arttırmaya yönelik çalışmalar, çalgı eğitiminin başlıca amaçlarıdır” (Parasız, 2009: 4). Çalgı eğitiminde müziğe ilişkin temel ilke ve kavramlar üzerinde durulmakla birlikte öğrencilerin hızlı ve etkili öğrenmelerini sağlayacak yöntemlerinde geliştirilmesi gerekmektedir. Bu nedenle, eğitimci belirlediği amaçlara daha hızlı ulaşmak için öğrenme durumlarını geleneksel öğretim yöntemleri desteğiyle yeniden düzenleme ihtiyacı duymalıdır (Uludağ, 2016: 395). Yaylı çalgı eğitiminin başta gelen bir dalı olan keman eğitimi, müzik öğretmeni yetiştiren kurumlarda önemli bir yer tutmaktadır. Bu kurumlardaki keman eğitiminde, keman eserlerini müzikal olarak algılayabilme, kavrayabilme, ifade edebilme, müzikal bütünlüğe ulaşabilme kısaca müzik dilinin olmazsa olmazlarını en etkili ve en verimli şekilde sergileyebilme gibi beklentiler büyük önem taşır (Büyükkaykçı, 2008: 3).

Kemanın örgün ve yaygın eğitim kapsamında, çalgı eğitiminin yapıldığı çoğu ortamlarda sıkça öğretilen bir çalgı olduğunu ifade eden Uslu (2012: 1), insan sesine en yakın sese sahip olması, ses renginin etkileyiciliği, geniş ses alanı, güçlü yorum olanakları sağlayan çeşitliliği, zengin ve kullanışlı bir dağara sahip olması bakımından bu çalgının, dünyanın pek çok ülkesinde kullanılan yaygın, sevilen ve ayrıcalıklı bir duruma gelmesinde etkili olduğunu belirtmiş; ayrıca hem solo özelliği taşıması hem de müzik topluluklarında kullanımını da bu ayrıcalıklara eklemiştir.

Genel olarak çalgı eğitiminde ve tabii ki keman eğitiminde kullanılan eserler ve etütler sadece nota ve armoni ile değil; içerisindeki her terim, nüans ve işaret ile bir düşünülmektedir. “Çalgı eğitimi derslerinde verilen ödevlerin nota yazısı üzerinde gösterilen işaretler, ritim, hız ve gürlük terimleri açısından seslendirmeye temel olmak üzere doğru uygulanmasının yanı sıra ayrıca parçanın müzikal içeriğinin de ortaya çıkarılması bakımından büyük önem taşımaktadır” (Ercan, 2008: 137). Günümüzdeki kullanımı ile nota yazısı, içerisinde birçok terim barındırmaktadır. Bazıları semboller ile bazıları ise kısaltmalarla kullanılan bu terimler; bestecinin duygularını ifade etme araçlarıdır. Bu doğrultuda bestecinin aklındaki müziği ya da en azından ona en yakınını dinleyiciye yansıtabilmek ve yorumcuya ipuçları vermek açısından müzikal dinamikleri kullandığı söylenebilir (Gülüm, 2013: 21). Müzikal dinamik sözcüğü ise bir ifade olarak, içerisinde değişimi işaret eder. Ritim fiziksel ve insani olarak hayatın tüm alanında hareket anlamında vardır. Gökyüzünde ve yeryüzünde sonsuz hareket hali ve değişim ile hiçbir şey üst üste iki saniye aynı kalmaz. Durağanlıkları ile bilinen ahşap ve taş materyalleri dahi bir enerji döngüsüne sahiptir. Tüm bu değişim döngüsü ise mükemmel bir ritim içerisindedir. İşte bu noktada müzik; doğanın yani yaşamın ayrılmaz bir parçasıdır (Spalding, 1920: 5). Değişim çerçevesinde bakıldığında örneğin; bir müzik yapıtının içerisinde yer alan *f* (forte) ifadesi, işaretin bulunduğu kısmın kuvvetli çalınmasına neden olarak eserde bir değişim yaratır. Bu durumda artık (*f*) bir *müzikal dinamiktir* (Gülüm, 2013: 22). Zaten dinamik kelimesinin günümüz Türkçesinde karşılığı; hareketli, her an değişebilen duruk karşıtıdır (tdk.gov.tr, 2013). Bu doğrultuda müzikal dinamik kavramını; müzik eserinde veya nota yazımında gereken sınırlılık ve zorunlulukların dışına çıkmadan seslendirici/yorumcuların kendi estetik beğenilerine göre değişken olarak yorumlayabilecekleri her türlü ses, simge, süsleme, tempo, gürlük vb. gibi öğelerin bütünü biçimi ile tanımlamak mümkündür (Canbay, 2012: 278).

Bu müzikal dinamikler dört yıllık keman eğitimi sürecinde seslendirme ve yorumlamada büyük önem teşkil etmektedir ve çalıcılığın temellerini oluşturmaktadır (Gülüm, 2013: 4). “Akıllıca uygulandığı takdirde, kompozisyona ifade ve esneklik getirecek iken, dinamikleri olmadan müzik; daha az etkileyen, ifadesiz, ilginç, tabiri caizse cansız olacaktır” (Giesecking ve Leimer, 1972: 103). Bu bağlamda, müzik eğitimi bölümlerinde verilen keman eğitimi sürecinde öğrencilerin bu

müzikal dinamikleri ne denli bildikleri ve ne derece uygulayabildikleri önem arz etmektedir. Bu araştırma müzik eğitimi anabilim dallarında öğrenim gören keman öğrencilerinin teorik ve uygulamalı bilgilerinin ölçülmesi üzerine odaklanmakta ve elde edilen verilere yönelik öneriler geliştirmektedir. Araştırmanın problem cümlesi; “Müzik Eğitimi Anabilim Dallarında keman öğrencilerinin, keman eğitimleri sürecinde karşılaştıkları müzikal dinamikleri bilme ve uygulayabilme durumları nedir? Şeklinde ortaya çıkmaktadır. “Öğrencilerin müzikal dinamikleri bilme ve uygulamaları arasında nasıl bir ilişki vardır?” ve “Eser içerisindeki müzikal dinamikler üzerinde görsel bir farkındalık yaratmak öğrencilerin bu dinamikleri seslendirmeleri açısından nasıl bir farklılık ortaya koymaktadır?” soruları ise alt problemleri oluşturmaktadır.

Bu araştırmanın amacı keman eğitimi alan öğrencilerin müzikal dinamikleri bilmeleri ve uygulamaları arasındaki ilişkiyi ortaya koymak; müzikal dinamikleri uygulamada görsel bir farkındalık yaratmanın etkililiğini ölçmek ve elde edilen bilgiler ışığında bundan sonraki çalışmalara keman eğitimi çerçevesinde katkıda bulunmaktır. Müzik Eğitimi Anabilim Dallarında keman eğitimi alan öğrencilerin müzikal dinamikleri bilme ve uygulama düzeylerini ölçmesi nedeni ile bir tarama örneği olması; bir eser içerisinde sıklıkla karşılaştığımız müzikal dinamiklerin doğru seslendirilmesinin öğrencilerin görsel dikkatleri ile ilgisi olup olmadığını ortaya koyması; tüm bunlardan elde edilen veriler ve sonuçlar ile ileride yapılacak araştırmalara kaynak olması bakımından araştırma önem arz etmektedir.

2. Araştırma Modeli

Selltiz, Jahoda, Deutsch ve Cook’a göre araştırma modeli araştırma amacına uygun ve ekonomik olarak, verilerin toplanması ve çözümlenebilmesi için gerekli koşulların düzenlenmesidir (Akt. Karasar, 2009: 76). “Bu koşulların düzenlenmesinde iki temel yaklaşım vardır. Bunlar betimleme ve denemedir. Araştırmacı, amacına ve içinde bulunduğu koşullara göre, bu temel yaklaşımlardan yararlanmak zorundadır” (Karasar, 2009: 76).

Araştırmada “betimsel ve “deneysel” modellerin her ikisi de kullanılmıştır. Buna göre bu araştırma bir yönü ile betimsel diğer yönüyle ise deneysel bir araştırma niteliği taşımaktadır. Araştırmanın ilk aşaması olan betimsel kısımda genel tarama modelinden yararlanılmış ve araştırma için belirlenen konunun temellendirilmesi ve yönlendirilmesi için literatür taraması yapılarak konuyla ilgili bilgiler toplanmıştır. Araştırmanın ikinci aşamasını “deneysel model” oluşturmaktadır. Deneysel araştırma yöntemi, cevap ve çözümleri gelecek zaman içinde bulunabilecek problemlere çözüm getirecek teknikler üzerinde durmaktadır. Bu araştırmada kontrol grupsuz (tek gruplu) ön test son test deneysel desen kullanılmıştır.

2.1. Çalışma Grubu

Araştırmanın evrenini Türkiye’deki Müzik Eğitimi Anabilim Daları, alt evrenini Atatürk Üniversitesi Kazım Karabekir Eğitim Fakültesi Güzel Sanatlar Eğitimi Bölümü Müzik Eğitimi Anabilim Dalı, bu evren içerisinde örneklem grubunu ise Lisans III ve IV. sınıfta bulunan tüm keman öğrencilerinden random yöntemi ile seçilen on öğrenci oluşturmaktadır.

2.2. Veri Toplama Araçları

Araştırmada öğrencilerin belirlenen müzikal dinamikleri ne derece bildiklerini ölçmek amacı ile araştırmacı tarafından geliştirilen “Müzikal Dinamikler Başarı Testi” kullanılmıştır. Bu testin kapsam geçerliliğini belirlemek amacıyla uzman görüşünden faydalanılmıştır. Güvenirliliği için de test üç farklı uzman tarafından puanlanarak puanlayıcı güvenilirliği hesaplanmıştır. Puanlayıcılar arasında herhangi bir fark bulunmadığı için testten elde edilen sonuçların güvenilir olduğu sonucuna ulaşılmıştır. Başarı testi on adet kısa cevaplı sorudan oluşmaktadır. Çalışmada öğrencilerin O. Rieding Si Minör Konçerto’yu çalma performanslarının belirlenmesinde “Gözlem Formu” kullanılmıştır. Gözlem Formunun oluşturulmasında uzman görüşünden faydalanılmıştır. Güvenirliliği için de üç farklı uzman tarafından puanlanmıştır. Hesaplamalarda üç puanlayıcının

vermiş olduğu puanların ortalaması alınmıştır. Gözlem formu on değerlendirme ölçütünden oluşmaktadır.

2.2.1. Deney Aşaması

Ön test için öğrencilere, O. Rieding'in Si Minör Keman Konçerto'sunun notaları çalışmada kullanılan müzikal dinamiklerin yer aldığı şekli ile üzerinde görsel olarak bir değişme olmadan verilmiş; hiçbir yönlendirmede bulunmadan kendi yaptıkları eser üzerindeki bir günlük çalışmanın sonunda ertesi gün video kayıtları alınmıştır. Aynı gün bu kayıtlar için uzman görüşlerinin alınmasının ardından, son test için eser bu kez aynı müzikal dinamiklerin puntoları büyütülmüş, kalın fontlarla ve notalara daha yakın şekli ile öğrencilere verilmiş ve yine herhangi bir yönlendirmede bulunulmadan tekrar bir gün çalışıp gelmeleri istenmiştir. Sonraki gün yine video kayıtları alındıktan sonra uzman görüşleri alınmıştır.

2.3. Verilerin Analizi

Verilerin analizinde istatistik paket programı kullanılmıştır. Analizlerde öncelikli olarak ön test ve son teste ilişkin aritmetik ortalama ve standart sapma değerleri verilmiştir. Aritmetik ortalamaların yorumlanmasında 1.00-1.80 arası "çok az-kesinlikle katılmıyorum"; 1.81-2.60 arası "az-katılmıyorum"; 2.61-3.40 arası "orta-kısmen katılıyorum"; 3.41-4.20 arası "fazla-katılıyorum" ve 4.21-5.00 arası "çok fazla-kesinlikle katılıyorum" derecelemesi kullanılmıştır.

Araştırmada hangi hipotez testinin kullanılacağına belirlenmesine yönelik olarak, uzman eğitimcilerin ön test ve son testte ölçek üzerinde yaptıkları puanlamanın normal bir dağılım gösterip göstermediğinin belirlenmesi için Kolmogorov-Smirnov normallik testi uygulanmıştır.

Araştırmacı, normallik gerektiren istatistikleri kullanmak istiyorsa bir yol, puanların yeni bir dağılıma dönüştürülmesidir. Puanların dönüştürülmesi olarak tanımlanan bu işlem sonunda, veriler farklı bir birimle yeniden tanımlanmış olacaktır (Büyüköztürk, 2014: 42-43). Buradaki karar, eğer dağılım normal ise parametrik testler, dağılım normal değil ise non-parametrik testlerin kullanılması yönünde olacaktır. Aşağıdaki tabloda Kolmogorov-Smirnov testi sonuçları görülmektedir.

Tablo 1. Kolmogorov-Smirnov Normallik Testi Sonuçları

Ölçütler	Ön Test(P)	Son Test(P)
<i>p</i> Ögesini İstenilen Düzeyde Uygulama	0,000*	0,000*
<i>mf</i> Ögesini İstenilen Düzeyde Uygulama	0,000*	0,000*
<i>f</i> Ögesini İstenilen Düzeyde uygulama	0,000*	0,000*
<i>Crescendo</i> Ögesini İstenilen Düzeyde Uygulama	0,000*	0,000*
<i>Decrescendo</i> Ögesini İstenilen Düzeyde Uygulama	0,000*	0,000*
<i>ritardando</i> Ögesini İstenilen Düzeyde Uygulama	0,000*	0,003*
<i>a tempo</i> Ögesini İstenilen Düzeyde Uygulama	0,000*	0,000*
<i>diminuendo</i> Ögesini İstenilen Düzeyde Uygulama	0,000*	0,000*
<i>legato</i> Ögesini İstenilen Uygulama	0,000*	0,000*
<i>aksanlı detaché</i> Ögesini İstenilen Düzeyde Uygulama	0,000*	0,000

Tablo 1'de görüldüğü gibi, jüri puanlarının normal dağılıp dağılmadığını belirlemeye yönelik Kolmogorov-Smirnov Normallik Testi uygulanarak, ön testte ve son testte jürilerin verdiği puanların her bir ölçüte ait (p) değeri gösterilmiştir. Burada (0.05) anlamlılık düzeyine ve %95 güven aralığına göre (p) değerlerinin tümü 0.05'ten küçük olduğu için H0 hipotezi reddedilir;

H1 hipotezi kabul edilir. Bunun anlamı ortalamalar arasında fark olduğudur. Deney ve control grubu puanları ön testte ve son testte normal bir dağılım göstermemektedir.

İstatistiksel çözümlenmelerde, eğer gruplar normal dağılım gösteriyorsa parametric testler, eğer normal dağılım göstermiyorsa non-parametrik testler kullanılmaktadır. Hem yapılan normallik testinde grupların normal bir dağılım göstermediği belirlendiği için, hem de kontrol ve deney gruplarındaki kişi sayısının 15'ten az olması nedeniyle araştırmada parametrik testlerin kullanılmasına karar verilmiştir.

Öğrencilerin teorik sorulardaki cevaplarına ilişkin olarak da frekans ve yüzde değerleri verilmiştir. Son olarak öğrencilerin teorik test, ön test ve son test üzerinde elde ettikleri puanlar arasındaki ilişkiyi belirlemek amacıyla Spearman rho analizi yapılmıştır.

Ayrıca, müzikal dinamikleri doğru uygulayabilmeye yönelik olarak eşleştirilmiş örneklem grupları için Wilcoxon z testi uygulanmış, öğrencilerin ön test ve son test ortalamaları karşılaştırılmış ve ön test-son test arasında fark olup olmadığına bakılmıştır.

Wilcoxon z testi ilişkili iki ölçüm setine ait fark puanları arasındaki farkın anlamlılığını test etmek amacı ile kullanılır (Büyüköztürk, 2014: 174). Testler sonucunda (n), (sıra ort.), (sıra top.), (u), (z) ve (p) değerleri tablolaştırılarak istatistiksel ve mesleki (alansal) yorumları yapılmıştır.

3. Bulgular ve Yorum

Tablo 2. Öğrencilerin Müzikal Dinamikler Başarı Testi Üzerindeki Doğru Cevaplarına İlişkin Frekans ve Yüzde Değeri

Ölçütler	N	F	%
Piano	10	10	100
Diminuendo	10	6	60
Mezzo Forte	10	10	100
Decrescendo	10	10	100
Crescendo	10	10	100
Forte	10	10	100
Ritardando	10	10	100
Legato	10	10	100
A Tempo	10	10	100
Aksanlı Detaché	10	9	90

Tablo 2'de öğrencilerin teorik sorulardaki doğru cevaplarına ilişkin frekans ve yüzde değerleri gösterilmiştir. Öğrencilerin teorik sorulardaki doğru cevaplarına ilişkin frekans ve yüzde değerlerine bakıldığında 1., 3., 4., 5., 6., 7., 8. ve 9. soruların tamamına doğru cevap verildiği görülmektedir. Öğrencilerden altısı 2. soruya doğru, dördü yanlış cevap vermiştir. 10. soruya ise öğrencilerden biri yanlış cevap vermiştir. Tablo 2'ye bakıldığında öğrencilerin genel olarak sorulan müzikal dinamikler hakkında bilgi birikimleri olduğu kanısına varılabilir. Fakat diminuendo terimi ile ilgili olan soruda verilen dört yanlış cevabın nedeni olarak terimin kısaltması (dim.) düşünülebilir. Burada bu çıkarımın yapılmasının sebebi ise dört yanlış cevaptan üçünün eksiltim, küçültüm olmasıdır. Öğrencilere ankette sorunun yönergesi açıkça diminuendo (dim.) verilmiş olsa da burada verilen cevap diminished (dim) akor olmuştur. Bu durumda literatürdeki her iki farklı terim için kullanılan ortak kısaltmanın bir yanıltıcılık payının olduğu söylenebilir.

Tablo 3. Öğrencilerin Ön test Puanlarına İlişkin Aritmetik Ortalama ve Standart Sapma

Ölçütler	N	X	Ss
----------	---	---	----

Piano	10	1.53	.48
Mezzo Forte	10	1.40	.60
Forte	10	2.43	.69
Crescendo	10	1.10	.32
Decrescendo	10	1.10	.32
Ritardando	10	1.17	.53
A Tempo	10	1.33	.61
Diminuend	10	1.00	.00
Legato	10	3.47	.50
Aksanlı Detaché	10	1.20	.36
Toplam	10	1.57	.26

Tablo 3'te öğrencilerin müzikal dinamikleri uygulamada ön test puanlarına ilişkin aritmetik ortalama ve standart sapma değerleri gösterilmiştir. Öğrencilerin O. Rieding Si minör Konçerto üzerinde uyguladıkları müzikal dinamiklerden elde ettikleri başarı oranını yansıtan Tablo 3'te görüldüğü üzere en düşük değer diminuendo, en yüksek değer ise legato ölçütüdür. Diminuendonun uygulanmasında elde edilen değer 1.00 çıkması, öğrencilerin yazılı sorulara verdikleri cevaplar doğrultusunda, beklenen düzeydedir. Genel olarak yazılı sorulan müzikal dinamikler üzerinde yeterli oldukları görülen öğrenciler, bunları uygularken ortalamanın altında puanlar almışlardır. Legato öğesini ise öğrenciler olumlu yansıtmışlardır. Diğer tüm öğelerden farklı olarak legato öğesinin notalarla bire bir ilişkili olması, notaların hemen üzerinde ya da altında çok yakın bir şekilde görülmesi bunun nedeni olarak düşünülebilir.

Tablo 4. Öğrencilerin Müzikal Dinamikler Başarı Testi ve Ön Test Üzerinde Elde Ettikleri Puanlar Arasındaki Korelasyona İlişkin Değerler

	Boyut	N	R	p
Ön Test	Teorik Test ve Ön Test İlişkisi	10	-0.143	0.694
Son Test		10		

Tablo 4' te, öğrencilerin teorik ve ön test üzerinde elde ettikleri puanlar arasındaki ilişkiyi belirlemek amacıyla Spearman rho analizi yapılarak sonuçlar gösterilmiştir. Öğrencilerin teorik ve ön testlerden elde ettikleri puanlar arasındaki ilişkisi incelendiğinde, 10 öğrenciden oluşan grubun r değerinin $r = -0.143$, olduğu; teorik test ve ön test arasında, anlamlı bir ilişkinin olmadığı görülmektedir. Teorik test ve ön test ilişkisine yönelik, korelasyon sonuçlarının p değeri incelendiğinde, 0.01 anlamlılık düzeyine göre anlamlı bir fark olmadığı görülmektedir [$p = 0.694 > 0.01$]. Başka bir anlatımla r değerinin -0.143 çıkması, öğrencilerin müzikal dinamikleri teorik olarak bilmesine rağmen; uygulamada tam tersine ortalamaların (-) değer çıkmasından dolayı düştüğü, yani ters yönde az da olsa bir ilişki olduğu şeklinde yorumlanabilir. Yani teorik testten alınan olumlu sonuçların, beklendiği gibi uygulama performansını paralel yönde olumlu şekilde etkilemediği söylenebilir. Başka bir anlatımla teorik testten alınan sonuçların, uygulama performansını önemli ölçüde etkilemediği söylenebilir. Bu durumda öğrenciler teorik olarak müzikal dinamiklerde başarı gösterebilir de, bu dinamikleri uygularken aynı başarıyı sürdürememişlerdir.

Tablo 5. Öğrencilerin Son Test Puanlarına İlişkin Aritmetik Ortalama ve Standart Sapma Değerleri

Ölçütler	N	X	Ss
Piano	10	3.43	.32

Mezzo Forte	10	3.13	.28
Forte	10	4.30	.51
Crescendo	10	3.67	.67
Decrescendo	10	3.00	.38
Ritardando	10	3.80	.92
A Tempo	10	3.80	.74
Diminuendo	10	2.60	1.03
Legato	10	4.83	.18
Aksanlı Detaché	10	3.97	.53
Toplam	10	3.65	.44

Tablo 5'te görüldüğü üzere müzikal dinamikler üzerinde basit görsel farkındalıklar yaratmak genel olarak öğrencilerin başarısında artışa sebep olmuştur. Diminuendo ölçütü için geçerli olan düşük değer, öğrencilerin yazılı bölümde gösterdikleri performans ile eşdeğerdir.

Son olarak, öğrencilerin seslendirdiği "O.Rieding Si Minör konçerto" üzerinde yer alan dinamiklerde basit farkındalıklar yaratmanın etkililiğini ölçmek amaçlı ön test sonuçları ile karşılaştırma yapılmış ve sonuçları aşağıda Tablo 8'de gösterilmiştir.

Tablo 8. Öğrencilerin Ön Test ve Son Test Puanları Arasındaki Aritmetik Ortalama Farklılığına Yönelik Wilcoxon Z Testi Sonuçları

Ölçütler	Çalışma Grubu	N	Sıra Ort.	Sıra Top.	Z	p<0,05
<i>p</i> Ögesini İstenilen Düzeyde Uygulayabilme	Ön Test	10	0.00	0.00	-4.965	0.000*
	Son Test	10	15.50	465		
<i>mf</i> Ögesini İstenilen Düzeyde Uygulayabilme	Ön Test	10	0.00	0.00	-4.794	0.000*
	Son Test	10	15.00	435		
<i>f</i> Ögesini İstenilen Uygulayabilme	Ön Test	10	0.00	0.00	-4.523	0.000*
	Son Test	10	13.50	351		
<i>crescendo</i> Ögesini İstenilen Düzeyde Uygulayabilme	Ön Test	10	8.50	8.50	-4.722	0.000*
	Son Test	10	15.74	456.50		
<i>Decrescendo</i> Ögesini İstenilen Düzeyde Uygulayabilme	Ön Test	10	0.00	0.00	-4.968	0.000*
	Son Test	10	15.50	465		
<i>ritardando</i> Ögesini İstenilen Düzeyde Uygulayabilme	Ön Test	10	0.00	0.00	-4.768	0.000*
	Son Test	10	15.00	435		
<i>a tempo</i> Ögesini İstenilen Düzeyde Uygulayabilme	Ön Test	10	0.00	0.00	-4.843	0.000*
	Son Test	10	15.50	465		
<i>Diminuendo</i> Ögesini İstenilen Düzeyde Uygulayabilme	Ön Test	10	0.00	0.00	-4.532	0.000*
	Son Test	10	13.50	351		
<i>legato</i> Ögesini İstenilen Düzeyde Uygulayabilme	Ön Test	10	0.00	0.00	-4.597	0.000*
	Son Test	10	13.50	351		
<i>aksanlı detaché</i> Ögesini İstenilen Düzeyde Uygulayabilme	Ön Test	10	0.00	0.00	-4.927	0.000*
	Son Test	10	15.50	465		

Tablo 8' de çalışma grubunun ön test-son test ortalamaları farklılığı Wilcoxon z testi sonuçlarına ilişkin bulgular incelendiğinde, tüm ölçütlerde çalışma grubunun ön test sıra ortalamalarının son test sıra ortalamalarından düşük olduğu (**S.O.Ön Test < S.O.Son Test**) ve anlamlılık düzeyleri açısından tüm ölçütlerin (p) değerlerinin 0.05'den küçük olduğu

42 ($p = 0.000 < 0.05$), ön test-son test arasında istatistiksel açıdan anlamlı bir fark olduğu görülmektedir. Başka bir anlatımla, müzikal dinamikler üzerinde basit görsel farkındalıklar yaratmanın genel olarak öğrencilerin başarısında artışa sebep olduğu ve müzikal dinamikler ile ilgili ölçütlerde ön teste göre son testte gözle görülür bir gelişim sağlandığı söylenebilir. Bu sonuç, çalışma grubundaki öğrencilerin, müzikal ifadeleri uygulayabilmeye yönelik davranışlarında gözlenen değişimlerin, eser içerisindeki müzikal dinamikler üzerinde basit müdahaleler ile görsel bir farkındalık yaratmaya bağlanılabileceğini göstermektedir.

4. Sonuç, Tartışma ve Öneriler

Müzikal dinamikler başarı testinde öğrencilerin genel olarak belirli bilgi düzeyine sahip oldukları tespit edilmiştir. Fakat diminuendo müzikal dinamiği için aynı durum söz konusu değildir. Öğrencilerin dördü bu soruya yanlış cevap vermişlerdir. Bu soruya yanlış cevap veren öğrencilerden ikisi Güzel Sanatlar ve Spor Lisesi çıkışlı iken diğer iki öğrenci farklı lise türleri çıkışlılardır. Dört öğrencinin tamamının bu soruya verdikleri yanıt ise eksiltilmiş akor olan ‘*dim*’ (diminished) akoru olduğu anlaşılmıştır. Öncesinde eser üzerinde bir günlük çalışma yapmalarına rağmen uygulamada öğrenciler yazılı sorulardaki cevapları ile legato ögesi dışında doğru orantı göstermeyen bir performans sergilemişlerdir. Öğrencilerin müzikal dinamikleri bilmeleri ile uygulamaları arasında anlamlı bir ilişki olmadığı sonucuna varılmıştır.

Öğrencilerin müzikal dinamikleri uygulamalarında görsel algılarının herhangi bir etkisi olup olmadığını ölçmek amacı ile eserde yer alan müzikal dinamiklere basit müdahalelerde bulunulmuştur. Bunlar; müzikal dinamikleri puntoları biraz daha büyük olacak şekilde ve notalara daha yakın yazmaktır. Müzikal dinamiklerin bu yeni yazım şekli ile yer aldığı, aynı eserin notalarının bir günlük çalışma sonrasında öğrenciler tarafından çalınması ile başarı grafiği çok belirgin bir şekilde artmıştır. Buda göstermektedir ki; eserler içerisinde yer alan müzikal dinamiklere çalışmadan hemen önce yapılacak görsel dikkati artırıcı bir müdahale, öğrencilerin müzikal dinamikleri istenilen düzeyde seslendirmelerine olumlu katkı sağlayacaktır.

Müzikal dinamiklerin öğrenciler tarafından bilinmesi her ne kadar olumlu bir durum olarak karşımıza çıksa da, uygulamada öğrencilerin yaşadığı güçlükler bilgi düzeyinde kalan bu olumlu durumu gölgelemektedir. Gieseking ve Leimer (1972:103) “Akıllıca uygulandığı takdirde, kompozisyona ifade ve esneklik getirecek iken, dinamikleri olmadan müzik; daha az etkileyen, ifadesiz, ilginç, tabiri caizse cansız olacaktır” derken, müzikal dinamiklerin uygulamada ne denli önemli olduğunun altını çizmişlerdir. Müzikal dinamikleri müzikten ayrı düşünmek ya da yok saymak mümkün değildir. Müzik sanatını içerisindeki dinamikler ile bir tanımlayarak bütün içerisindeki yerine dikkat çeken Strouse (1991) bunu şu cümle ile ifade etmiştir; “Müzik yazısında seslerin notalarla sembolleştirilmesi ve ayrıca ritim, hız, gürlük, biçim, örgü, doku gibi çeşitli öğelerle ifade edilmesi olarak tanımlayabileceğimiz müzik sanatı, insanlığın duygu ve düşüncelerinin ürünüdür” (Akt. Ercan, 2008: 137).

“Çalgı eğitimi derslerinde verilen ödevlerin nota yazısı üzerinde gösterilen işaretler, ritim, hız ve gürlük terimleri açısından seslendirmeye temel olmak üzere doğru uygulanmasının yanı sıra ayrıca parçanın müzikal içeriğinin de ortaya çıkarılması bakımından büyük önem taşımaktadır” (Ercan, 2008: 137). Uçan’a göre (1985) “Sanat değeri olan bir müzik yapıtının oluşması bir takım müziksel öğelere gereksinim gösterir. Bunun için ses titreşiminin ton veya makam, tartım(ritim), kuruluş ve biçim, uyum, hız, süre, nüans gibi yapısal veya müziksel öğeleri bünyesinde taşıması gereklidir” (Akt. Alpagut, 1989: 2). Schmidt’e göre ise (1964) “Sanat değeri olan bir müzik yapıtında bulunan yapısal veya müziksel öğeleri temelde metrik, ritmik, armonik ve dinamik yapılanmalar içerisinde açıklamak olanaklıdır” (Akt. Alpagut, 1989: 3). Müzikal dinamikler üzerindeki başarının çalgı performansı açısından ne denli önemli olduğu açıkça görülmektedir. Bu çerçevede çalışma sonuçları ile bağlı olarak bazı öneriler getirilmiştir.

Müzikal dinamikler bağlamında; keman eğitimi sürecinde farklı etkinliklere yer verilmesinin ve bu dinamiklerin uygulanmasına ilişkin sürenin arttırılmasının faydalı olabileceği,

kısaltmalar ile yazılan müzikal dinamiklerin açık yazılış şekli üzerine çalışmalar yapılmasının, bu kavramların anlaşılması ve birbirine karıştırılmasını önleyebileceği, Müzik eserleri üzerinde müzikal dinamiklerin gösteriminde daha farkındalık yaratıcı metotların kullanılmasının faydalı olabileceği, Müzikal dinamikler üzerinde yapılan bu araştırmanın daha geniş örneklem grupları üzerinde yapılmasının faydalı olabileceği, Müzikal dinamikleri konu alan bu araştırmanın, müziğin diğer alt öğelerini de kapsayan araştırmalarla desteklenmesinin faydalı olabileceği, Bireysel çalgı olarak keman üzerinde yapılan bu çalışmanın farklı yaylı çalgılarla da yapılmasının faydalı olabileceği, Örneklem olarak belirlenen bölge dışında kalan bölgelerde de bu ve benzeri araştırmaların yapılmasının faydalı olabileceği düşünülmüştür.

KAYNAKÇA

- Alpagut, U. (1989). *Keman Eserlerinde Metrik, Ritmik, Armonik ve Dinamik Yapılanmalar ile Bu Yapılanmaların Yayın Kullanımına Yansımalarının Keman Eğitimi Açısından İncelenmesi*, Yayınlanmamış Yüksek Lisans Tezi, Gazi Üniversitesi Fen Bilimleri Enstitüsü, Ankara.
- Büyükaksoy, F. (1997). *Keman Öğretiminde İlkeler ve Yöntemler*. Ankara: Armoni Limited şti..
- Büyükkayıkçı, G. E. (2008). *Gazi Üniversitesi Gazi Eğitim Fakültesi Güzel Sanatlar Eğitimi Bölümü Müzik Eğitimi Anabilim Dalı Keman Öğrencilerine Uygulanan Müzikal Boğumlama Eğitiminin Temel Müzikal Boğumlama Özelliklerine Etkisi*, Yayınlanmamış Doktora Tezi, Gazi Üniversitesi Eğitim Bilimleri Enstitüsü, Ankara.
- Büyüköztürk, Ş. (2014). *Sosyal Bilimler İçin veri Analizi El Kitabı*. Ankara: Pegem Akademi.
- Canbay, A. (2012). Türk Müziği Yorumunda Zamansal Dinamik Biçimlendirme. *Milli Folklor Dergisi*, 95, 274 – 288.
- Demirci, B. (2013). Viyolonsel Eğitiminde Geleneksel Türk Müziğine Yönelik Bir Çalışma Modeli. *Hacettepe Üniversitesi Eğitim Fakültesi Dergisi*, 28, 117-129.
- Ercan, N. (2008). *Piyano Eğitiminde İlke ve Yöntemler*. (1. Baskı). Ankara: Sözkese Matbaası.
- Ertem, Ş. (2003). *Ankara Anadolu Güzel Sanatlar Lisesi Müzik Bölümü Temel Piyano Eğitiminde Öğrenme Stratejilerinin Kullanılma Durumları ve Örgütlenme Stratejisinin Etkililik Düzeyi*, Yayınlanmamış Doktora Tezi Gazi Üniversitesi Eğitim Bilimleri Enstitüsü, Ankara.
- Giesecking, W. and Leimer, K. (1972) *Piano Technique* (First Edition). New York: Dover Publications, Inc.
- Gülüm, O. (2013). *Müzik Eğitimi Anabilim Dallarında Keman Eğitimi Alan Öğrencilerin Müzikal Dinamikleri Bilme Ve Uygulama Durumlarının İncelenmesi (Atatürk Üniversitesi Örneği)*, Yayınlanmamış Yüksek Lisans Tezi, Gazi Üniversitesi Eğitim Bilimleri Enstitüsü, Ankara
- Karasar, N. (2009). *Bilimsel Araştırma Yöntemleri*. (20. Baskı). Ankara: Nobel Yayın Dağıtım.
- Parasız, G. (2009). *Keman Öğretiminde Kullanılmakta Olan Çağdaş Türk Müziği Eserlerinin Seslendirilmesine Yönelik Olarak Oluşturulan Hazırlayıcı Araştırmaların İşgörsellik ve Etkililik Yönünden İncelenmesi*. Yayınlanmamış Doktora Tezi, Gazi Üniversitesi, Eğitim Bilimleri Enstitüsü, Ankara.
- Spalding, R. W. (1920) *Music: an Art and a Language* New York: The Arthur P. Schmidt Co.
- Say, A. (2006). *Müziğin Kitabı*. (3. Baskı). Ankara: Müzik Ansiklopedisi Yayınları.
- Say, A. (2009). *Müzik Sözlüğü*. (3. Baskı). Ankara: Müzik Ansiklopedisi Yayınları.
- Say, A. (2010). *Müzik Ansiklopedisi*. (2. Baskı). Ankara: Müzik Ansiklopedisi Yayınları.
- Tarman, S. (2006). *Müzik Eğitiminin Temelleri*. (1. Baskı). Ankara: Müzik Eğitimi Yayınları.

- Taşpınar Eraslan Ş. ve Tepecik, A. (2016). Sanat Eğitiminde Kalite: Öğretim Elemanlarının Görüşlerine Göre Eğitim Programı Standartlarının Gerçekleşme Düzeyleri. *Başkent University Journal Of Education*, 3, 169-178.
- Uludağ, A. K. (2016). Türk Müziği Çokseslendirme Dersi İçin Tasarlanan Bir Akor Programlama Çalışması ve Etkililik Düzeyleri. *13(2)*, 2563-2576. doi:10.14687/jhs.v13i2.3792
- Uludağ, A.K. (2016). Yedinci Pozisyona Dayalı Alternatif Gitar Öğretim Modelinin Okul Çalgıları (Gitar) Eğitimi Dersinde Kullanılabilirliği, Atatürk Üniversitesi, *Sosyal Bilimler Enstitüsü Dergisi*, 20(2), 393-408.
- Uslu, M. (2012). Nitelikli Keman Eğitimine Yönelik Yaklaşımlar. *Eğitim ve Öğretim Araştırmaları Dergisi*, 4, 1 – 11.
- Westerlund, H. (2002). *Bridging Experience Action, and Culture in Music Education*. Finland: Sibelius Academy Music Education Department.
- http://www.tdk.gov.tr/index.php?option=com_bts&arama=kelime&guid=TDK.GTS.527d3efe3a3f65.13778286 (5 Ekim 2016 tarihinde erişilmiştir)

Extended English Abstract

Purpose

Purpose of the present study is to teach students getting violin education music dynamics and determine the relationship between practices; show whether there are differences in practices between the types of high school students graduate from and grades; measure the efficiency of the creating visual awareness in practising musical dynamics; contribute to the future studies in the light of present findings.

This study is important for it is a review example due to the measurement of knowledge and application levels of students getting violin education on musical dynamics (MD) at music education department; it reveals whether accurate vocalisation of musical dynamics we face in a music work very often has anything to do with the visual attention of students and it determines how these situations put forward a table together with the variables of class level and the high school finished and it is a source for the study to be conducted in the future based on all these results.

Method

Both descriptive and experimental models were used in the study. Therefore, this study involves descriptive features on one side and experimental qualities on the other side. In the descriptive side of the study, general overview model was used and literature review was conducted to direct and make a basis for the topics determined and related information was gathered. At the second stage of the study, experimental model was used. Experimental study method is to focus on the techniques to bring solutions for the problems whose answers and solutions can be found in the future. In the study, pre- and post – test experimental design was used without control group (one group).

Population of the study is music education departments in Turkey, sub – population is Atatürk University Kazım Karabekir Education Faculty Fine Arts Education Department Music Education Department and sampling group is ten students selected randomly among students at 3rd and 4th grades.

MD Success Test developed by the researcher was used in the study to determine to what an extent students know MD. Expert views were taken to evaluate the validity of its coverage. Its confidence was also scored by three different experts and confidence score was calculated. Since there is no difference between scorers in their scores the results obtained from the test were accepted to be confident. Success test makes up ten short answered questions. Observation form was completed to determine playing performance of students for O. Rieding Si Minor Concerto.

Expert views were taken to prepare observation form. It was given scores by three different experts.

Results

It was found that in MD success test students have certain levels of knowledge. However, it is not valid for diminuendo MD.

Four students gave wrong answer to this question. Two of them are from Fine Art and Sport High School while other two are from different schools. All of them answered the question as the diminished accord '*dim*' (diminished). Even though students practised on the work for one day, they showed a weak performance where their answers to the written exam questions are not convenient except for legato element. It was found that there is no significant relationship between that students know MDs and apply them.

Discussion

It is thought that based on MD, different activities should be given place in violin education, and length of the period of these activities should be long. If MD is written more clearly rather than contractions, then it will be easy to understand and differentiate them. It may be useful to show MD in musical works by being aware of the useful methods. The study conducted over MD may be conducted over a large sampling group. It may be useful to support the present study on MD with those studies covering other subtypes of music. The study conducted on individual instrument violin can be repeated on different spring instruments. It is also useful to conduct similar studies out of sampling regions.

Conclusion

It was determined that in MD success test students are generally at a certain knowledge level. However, the same situation is not valid for diminuendo MD. Four students gave wrong answer to this question. Two of them are from Fine Art and Sport High School while other two are from different schools. All of them answered the question as the diminished accord '*dim*' (diminished). Even though students practised on the work for one day, they showed a weak performance where their answers to the written exam questions are not convenient except for legato element. It was found that there is no significant relationship between that students know MDs and apply them.

Musical dynamics taking place in the works faced some simple touches in order to measure whether students' visual sense has any effects on their application of musical dynamics. These touches are to write musical dynamics in greater sizes and closely to notes. Success graphic of students increased using this new form and after working on the notes of the work for one day. Such a result shows that an intervene increasing visual attention just before working on musical dynamics taking place in works may contribute positively to students' vocalisation of musical dynamics to a desired extent.